

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXVI-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 17-18/ вересень 2015 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

Іван КОВАЧ

ЩЕ ОСІНЬ, ЩЕ ОДНА...

Ще осінь, наче мідь,
ще осінь, ще одна,
бо небо вочевидь
зника у дні без дна.

Ще осінь серед нас,
немов серед Землі, –
на плечі вона час
пальтом кладе й жалі.

Ще осінь, ще одна –
весілля моїх ран, –
ізгіркла і сумна
сорока сподівань...

Та осінь закипить
ключами журавлів, –
в мені ще защемить
вона світами слів...

У номері:

- «Вічник» М. Дочинця з міста Хуст ▶ стор. 2
- Виступ Ст. Бучути по Радіо Сігет ▶ стор. 3
- Ю. Павлішу – премія СПРумунії ▶ стор. 4
- Конференція СУР в Караш-Северіні ▶ стор. 5
- День Прапора і Незалежності України ▶ стор. 6
- «Восени течуть дні, наче ріки...» ▶ стор. 7
- «Закордонне українство й Україна» ▶ стор. 8
- Духовна пісня єднає серця ▶ стор. 9
- З днем народження вітаємо Вас! ▶ стор. 10
- Усікновення Св. Іоана Хрестителя ▶ стор. 11
- Форум УМД – Одеса 2015 ▶ стор. 12
- Пані Анна Гаврилець-Марушак ▶ стор. 13
- «Ще є порох у порохівницях...» ▶ стор. 14
- З новим навчальним роком! ▶ стор. 15
- 55 років від закінчення лицю в Сігеті ▶ стор. 16

Мирослав ДОЧИНЕЦЬ (м. Хуст, Україна)

♦ **Національна премія України ім. Т. Шевченка 2014 р.** ♦

«ВІЧНИК»

(Уривок з роману Української електронної бібліотеки про наших банатських українців)

(Поч. у н-р 15-16/2015 р.)

І в ватрі - дрова і чоловічого, і жіночого роду. Тоді вона добре горить. Якщо маєш у собі цілість, то ти як зернина, що впала на землю. Вона вітру не глядає. «Що їсти люби-те?» «Все, що земля зродила, добре для чоловіка. А варене й поготів. Нехотя-нехотя з'їж і крихотя. Не раз бувало, що камінь у роті держав, аби голод обдурити. Не переїдай, не перепивай, не перелюбствуй, бо се й Господу мерзко, і людям. І самому тобі на велику шкоду».

«А зуби чим чистите, що такі здорові?»

«Нігда нічим не чистив. Лише полощу їх двічі на день. Вдосвіта паленкою з дичок, а увечері - ропою. Дуже добре зубам, та й кров гріє».

«Що вам допомогло, дідку, зберегти силу в тілі?»

«Споришевий пішник».

«Що?»

«Видиш, який у мене дараб. Уздовж., аж до грабового кадуба, перетинає його пішничок-знаємничок, порослий споришем. Кожного рана босий ходжу ним по воду. В літі підошви обпікає студена роса, зимою сніг. Пройдуся, низько вклонюся землі, сонцю, деревам - і на цілий день дістану від них благословення».

Йшли ми в гору тим пішником. Дідо легкий, як перо, трава під ним не гнеться. Став, усміхаючись до себе, бережно відсунув ногою вбік слимачка, зняв павутину з галузини, скрутив і поклав під язик. І далі залопотів голими п'ятами. Жи-вий, як рибка, веселий, як ластівка, гордий, як скала.

Я не стрічав серед тих людей огрядних, товстих. Та й тяжко уявити лісоруба чи ко-саря, обтяженого жи-ром. Сі люди живуть природним і простим ходом, як лиш і можна жити серед заліснених гір. Встають із сонцем і лягають із зорями. День починають і звершують молитвою. З великим пошанівком ставляться в родині до старших. З панами і владою в мирі, справно платять податі, добре служать у вій-ську. Злагоджено й розумно провадять громадські орудки. Люди відкриті, добросерді, скорі на фіглю. Дуже люблять співати.

Коли собі заспіваю, а дале заплачу,

Літа мої молоденькі, як вас дармо трачу.

Літа мої молоденькі, молоді, молоді,

Та так мені марно йдете, як листок по воді.

Ой, мені молодому ні пере, ні золить,

На мій ся головині лиш біда мазолить.

*Закувала зозулиця на дубовім мості,
Літа мої молоденькі, ходіть до ня в гості.*

Добрий місяць міряв я свої прагнення з клопотами сих малих людей, що духовним зростом були вищі за кичери, а настирливістю твердіші за буки. Вони удачливі, тут їх придомок, а я й далі стелюся припутником коло чужих доріг.

Дзвонило на утренью, коли я збирався, - і з серця виснувалася павутина світлого жалю і зачепилася за шпичасту дзвіницю. Аби покликати мене перегадом сюди знову. Кочіш запрягав коней і, поки я виносився, діти, як мишва у скрині, шупурдали на возі. Тепер ще вони ціковбаняють по-русинськи, а через десяток-другий літ говоритимуть по-румунськи, з гіркотою здогадувався я.

Красвїд м. Хуст

Банат... Відбатований кусень моєї батьківщини.

Прищеп, що прижилася на чужорідному стовпі.

Життя горбато стелиться: як іде в гору, так піде і з гори. Під Сиготом перестріла мене лиха новина - дорогою до хворого вмер поважний Джеордже. (Ich gehore zu denen, die am Wege sterben. - Я належу до тих, які вмирають у дорозі.)

Губи на мармуровому лиці були рішуче стулені, як у його пращурів даків. На смертному ложі він здавався вищим. Я вклав у холодні пальці шовкову косицю-едельвейс, за якою цілий день дерся на альпійській кряж. У нас ще називають сю квітку білотка. Її мохнаті промені були такими ж блідими, як і руки мерця. А він любив барви зелені, сині, тілесні. («Хочеш мати гострий зір, світлу голову і кріпке серце - частіше дивися на зелень, на воду і на красних жінок»).

Крихіткі лілєї з вінка ронили своє сім'я в розриту могилу. Може, з весни воно проросте. Вічний оберт усесвітнього плину. І трава, й людина скоряються рухові великого безмір'я. Посіяно нас, як траву, і як траву, скосить нас незрима коса.

По останньому цілуванні торкнувся мого плеча голомозий нотаріус, щирий приятель небіжчика.

«Проведи мене до кочії. Бідолашний Джеордже дуже скрушався, що не встиг виправити тобі документи. Тому й не міг нічого заповісти по-людськи. Ось ключ від його скрині, обкутої сріблом. Усе, що там є, - належить, за його усною волею, тобі. На ім'я ватага Йона тобі ж записана вся отара, і коні, і літнівка, і зимівка. Там можна жити й без посвідок, - нотаріус втомлено всміхнувся. - Се ліпша для тебе новина. Та є і прикра. Завтра прийдуть до аптеки жандарми - шукати безпашпортного прихляка. Синоч подав заголоску, він тихо ходить, та густо місить. Тому не барися, перебирайся в гори. Чини своє діло, як напучував тебе Джеордже. А я дам раду паперам».

(Далі буде)

ВИСТУП ПО УКРАЇНОМОВНІЙ РАДІОПЕРЕДАЧІ В СІГЕТІ ГОЛОВИ СУР СТЕПАНА БУЧУТИ

ШАНОВНІ СЛУХАЧІ,

Вже минуло кілька місяців, як я з вами, дорогі слухачі, не зустрінувся по радіохвилях. За цей період в Союзі Українців Румунії відбулися різні події міжнародного кола.

У Києві Українська Всесвітня Координаційна Рада провела Міжнародну конференцію на тему «Закордонне українство й Україна: взаємодія на шляху утворення Незалежності», що відбулося 21 серпня 2015 року в Українському домі (вул. Хрещатик, 2).

З цієї нагоди було вручено переможцям міжнародного конкурсу «Найкращий учитель української мови за кордоном у 2014/2015 навчальному році» – призи та грамоти.

Грамотою УВКР була нагороджена Лучія Міжок – викладач української мови та літератури, методист з української мови у Сучавському шкільному інспектораті, інспектор в Румунії, учасниця конкурсу.

Запрошені на цю подію були Степан Бучута – голова СУР, член Президії УВКР, Микола-Мирослав Петрецький – економічний директор СУР, Лучія Міжок та інші учасники.

Михайло Ратушний – голова Української Всесвітньої Координаційної Ради, з цієї нагоди гарно оцінив видавничу діяльність Союзу Українців Румунії, тому що ми до

Києва поїхали не вповоріжні і подарували для Бібліотеки УВКР наші журнали та

книги, видані за останній період СУР-ом, а також вручили голові УВКР плакет

(значок), виданий з нагоди «25-річчя від заснування літературно-художнього журналу «Наш голос».

Член Президії УВКР, що представляють українські організації з різних держав, оцінили працю СУР та делегації.

Промова голови СУР Степана Бучути буде надрукована в збірнику Міжнародної Конференції «Закордонне українство й Україна: взаємодія на шляху утвердження Незалежності». Перебування в Києві тривало від 20 до 23 серпня.

На запрошення Світового Конгресу Українських Молодіжних Організацій (СКУМО) та Форуму Української молоді діаспори, від 26 до 27 серпня 2015 року я перебував в Одесі, Україна на Річних зборах й брав участь у тематичній сесії «Потенціал закордонного українства у просуванні позитивного іміджу України в світовому медіа просторі».

З нагоди річних зборів СКУМО я вручив плакет (значок) Союзу Українців Румунії та грамоту «25-річчя від заснування СУР» голові Молодіжної Організації Мирославу Гочаку.

В періоді з 10 по 14 вересня делегація Союзу Українців Румунії брала участь у роботі Річних загальних зборів СКУ у Мадриді, Іспанія.

Степан БУЧУТА,
голова СУР

Форум Української Молоді Діаспори – Одеса 2015

Влітку, між 18-28 серпнем 2015 р., Світовий Конгрес Українських Молодіжних Організацій (СКУМО) провів на Одещині Форум Української Молоді Діаспори "Одеса 2015" (ФУМД), в якому взяли участь представники української молоді з країн діаспори. Як і в минулі роки, цей ФУМД складався з трьох частин, точніше, табір молоді з діаспори, який провівся у Сергіївці (Одеська область), Річні збори та конференція СКУМО – у місті Одесі та Діаспора Фест – в Одесі.

У таборі взяли участь понад 80 молодих українців, які представили 30 країн світу: від Японії до Іспанії та від Данії до Греції, з-за океану, з Канади, всі віком від 18 до 35 років. Делегація української молоді Румунії теж була присутня і представляла українську молодь Румунії, до якої входили члени молодіжної організації Співки Української Молоді Румунії (СУМР). Проведений табір був навчально-розважального типу та проходив у селі Сергіївка.

Молоді українці з цілого світу записали відео-поздоровлення для України з нагоди Дня її Незалежності та заспівали гімн України прямо на пляжі, закликаючи і туристів, які там відпочивали, приєднавши до цієї акції. Відео-ролик та фотографії були вислані до ЗМІ України.

Після однотижневого таборування на

базі "Плаїв" та "Сонячний берег" молоді українці переїхали до м. Одеси, де відбулись Річні збори Світового Конгресу Українських Молодіжних Організацій за участю молодих провідників та активної молоді діаспори і України, працівників в галузі молодіжної політики, менеджерів і організаторів молодіжних проектів та ініціатив, представників світового українства та політичних, громадських і культурних діячів з України. У рамках заходу були проведені тематичні сесії, круглі столи та засідання комісій. Також був проведений «Діаспора Фест 2015» в рамках нічних танцювальних та розважальних програм.

Серед делегатів, представників 30-ти країн світу, присутніх на Річних зборах СКУМО, була і делегація Співки Української Молоді Румунії (СУМР), на чолі з Олександром Греченюком, делегатом Василем Гошуком та учасниками Олександром Лаурою Греченюк, Флоріном Іваном Траїста, Іоаном Молдован, Себастьяном Фрасенюком, Ніколетою Шоргот та Нарчісою Гавреш.

Із самого початку перший день, після схвалення порядку денного та обрання резолюційної комісії, були прочитані звіти членів ради СКУМО, а саме звіт голови СКУМО Мирослава Гочака (Сербія) та першого заступника голови СКУМО - Дмитра Лекарцева (Молдова). Але, можливо, най-

важливішим моментом дня було підписання Меморандуму про співпрацю між Світовим Конгресом Українських Молодіжних Організацій та Міністерством Інформаційної Політики України в особі міністра Юрія Стеця, підпис якого має величезне значення для відновлення стосунків з інституціями України та СКУМО, що допоможе в майбутньому краще співпрацювати та організувати спільні проекти з українськими громадськими організаціями та молодіжними установами України, а також допоможе в місії поширення правильної інформації про ситуацію в Україні в закордонних ЗМІ. Після підписання Меморандуму та загальне фото з міністром Стецьом всі повернулись до сесійного залу Обласної державної адміністрації, де відбулась перша тематична сесія під назвою «Потенціал закордонного українства у просуванні позитивного іміджу України в світовому медіа просторі», під час якої була обговорена роль молоді діаспори в лобюванні національних інтересів України, а також сприяння розвитку ді-

(Закінчення на 12 стор.)

Олександр-Іван ГРЕЧЕНЮК,
голова Співки Української Молоді Румунії,
член Ради Світового Конгресу Української Молоді Діаспори

Поета Юрія Павліша нагороджено премією Спілки Письменників Румунії за 2014 рік

Впонеділок, 31 серпня, в Центральній бібліотеці Бухарестського університету ім. Кароля I-го, в присутності Міністра культури Румунії Йонуца Вулпеску та голови Спілки письменників Румунії професора Ніколає Манолеску, відбулася церемонія нагородження премій Спілки письменників Румунії за 2014 рік.

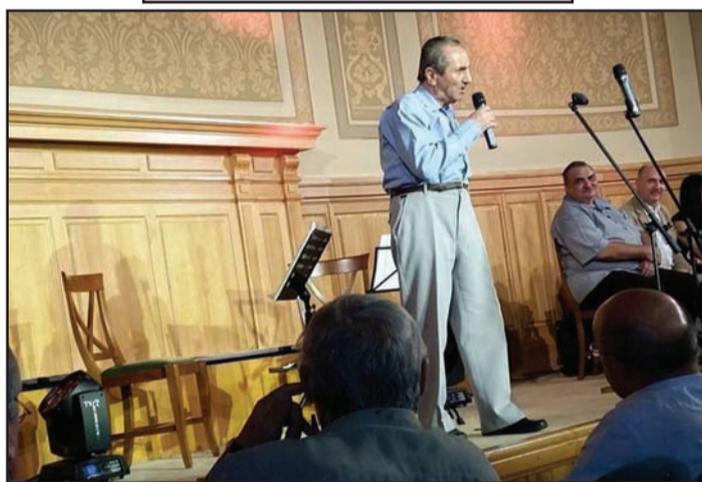
До складу журі увійшли письменники: Йон Голбан, Богдан Лефтер, Габрієла Георгішор, Христина Кеверешан, Васіле Спірідон та Резван Вонку, які вирішили нагородити українського поета з Румунії Юрія Павліша за поетичну збірку для дітей «Через поле, через яр йшла лисиця на базар», Видавництво RCR Editorial, та угорського письменника з Румунії Едеда Петера за книжку «Irodalmi Rosta. Kritikák, esszék, tanulmányok (1976 – 2014)» («Літературні фільтри. Критика, есе та літературні студії (1976 – 2014)»), Видавництво Polis, «Премією Спілки письменників Румунії за літературу на мовах національних меншин».

Народився Юрій Павліш 19 березня 1939 року в селі Копашиль Караш-северінського повіту. «Село, яке стало коліскою моїх поезій», – з гордістю зізнається поет. Пізніше воно стало і коліскою іншого славнозвісного поета і прозаїка Івана Ковача, головного редактора часопису «Вільне слово».

Поезію Юрій Павліш почав писати ще будучи учнем п'ятого класу, а вже в сьомому класі його поезії почали появлятися у шкільній стінгазеті. «Опісля, в Сігетській педагогічній школі, мав я спроби поетичні, але не міг добитися поезії», – щиро признається Юрій Павліш.

Зліва направо Юрій ПАВЛІШ і Михайло ТРАЙСТА

В лютому 1957 року дебютує на сторінках «Нового віку» з поезією «Про страйк Гривіци», а в 1961 році появляється його перша поетична збірка «У праці, у пісні, в любові». Далі слідували збірки поезій «Акорди» (1974 р.), «Щебет» (1976 р.), «Сходи» (1979 р.) – збірка, удостоєна Премії Спілки письменників Румунії, «Неозорі далі» (1980 р.), «Хвилі» (1982), «Дороги» (1985), «Посередник» (1999 р.), «Роси слів» (2008 р.), «Рідне слово» (2013 р.) та «Через поле, через яр йшла Лисиця на базар» (2014 р.), за яку його було вдруге нагороджено Премією Спілки письменників Румунії.

Юрія Павліша шанують не тільки українські читачі, бо він є і надзвичайним румуномовним поетом-романтиком і неабияким сонетистом. Його сонети є зразком нерозривних зв'язків класичної культури і сучасності. Своїми поетичними творами Юрій Павліш прагне досягнути гнучкості і тонкощів у виявленні своїх думок та почуттів, він постійно орієнтується на вивірені віками законах поетичної творчості.

«Зміст поезій Юрія Павліша багатий і розмаїтий, а в основі багатьох із них лежать реальні факти. Тому-то вірність життєвій правді поет вважає головним принципом справжнього мистецтва», – писав Степан Ткачук у своєму «Слові до побратимів».

Бажаємо Юрієві Павлішу всіх благ подальшого натхнення і багато здоров'я, а його збірка поезії – світлу стежину до сердець читачів! Також світлої співпраці з усіма нашими часописами!

Михайло-Гафія ТРАЙСТА

Українці з Бухаресту відсвяткували 24-ту річницю Незалежності України

Теплий літній день. День, коли вся Україна і всі українці з усього світу відмічають велике історичне свято – День Незалежності України. В Україні це свято відмічають різними культурними заходами та концертами.

З волі Божої та підтримки голови Бухарестської організації СУР пані Ярослави Колотило, колишнього радника у Міністерстві культури і культів з Румунії, 24 серпня 2015 року відбулося святкування 24-ї річниці Дня Незалежності України у приміщенні осередку українців у Бухаресті.

Розпочалось святкування з привітальним словом пані Ярослави Колотило до присутніх.

До привітального слова долучився пан Михайло Трайста – письменник, перший заступник голови СУР Іван Робчук, Теофіл Рендюк, радник-посланник Посольства України в Румунії, пані Ірина Ковач – редактор часопису «Вільне Слово» та дякон Штефан Лупшак.

Разом зі всією публікою дякон Штефан Лупшак прочитав «Молитву за Україну та її долю» українською та румунською мовами, і це був емоційний момент, коли всі присутні в залі стали на ноги і поважно віддали шану молит-

ві за долю і волю України, якої вона зараз дуже потребує.

Привернула увагу і зацікавленість доповідь pana Теофіла Рендюка про цікавий і тяжкий шлях здобуття Україною своєї незалежності і цікавий діалог між доповідачем і публікою.

Після цього пані Вірджінія Ткачук, вдова колишнього голови СУР, поета Степана Ткачука прочитала його вірші про Україну, а актриса Дойна Гіцеску, давній друг і симпатизант українців, талановито прочитала вірш, присвячений Україні, написаний покійним Степаном Ткачуком.

Перед завершенням урочистостей, з ініціативи пані Ярослави Колотило та дякона Штефана Лупшака, всі присутні у залі заспівали величаво, емоційно та з трепетом Гімн України.

Після завершення святкування і духовної поживи всі присутні почастилися і тілесною поживою, спонсоризованою Урядом Румунії через Бухарестську філію СУР.

Велику подяку приносимо за це свято в першу чергу Господу Богу, Уряду Румунії, присутнім на цьому святі та пані Ярославі Колотило.

Хай живе вільна та незалежна Україна!

дякон Штефан ЛУПШАК

КОНФЕРЕНЦІЯ ФІЛІЇ СУР КАРАШСЕВЕРІНСЬКОГО ПОВІТУ

Згідно з планом виборів СУР, у суботу, 5-го вересня, у приміщенні цієї організації відбулася конференція, на якій обрано керівництво філії на майбутні чотири роки.

На цю подію зійшлося 51 делегат, які представляють 825-ох членів філії СУР Карашсеверінського повіту.

Засідання відбулося в присутності голови СУР Степана Бучути та економічного директора СУР Миколи Петрецького.

На порядку денному події було представлено: 1. Аналіз праці комітету СУР за останні п'ять років; 2. Вибір нового комітету на майбутні чотири роки; 3. Вибір делегатів та запрошених для конгресу СУР.

Аналіз діяльності повітової організації та комітету філії зайняло найбільшу частину конференції. Була згадана діяльність кожної організації відносно забезпечення матеріальних умов для художньо-культурних подій, виконаних існуючими художньо-культурними колективами. З цього приводу згадано діяльність вокального гурту «Барвінок», який минулого року відмітив своє п'ятидесятиріччя діяльності

на Корнуцильській сцені, та інше: діяльність хореографічного колективу, який сумлінно працював для своєї публіки, та інших колективів, існуючих на території Карашсеверінського повіту. Особлива увага була приділена аналізу діяльності Копашильського мішаного хору «Зелена ліщина», який у згаданому періоді відмітив шістдесятиріччя своєї праці на власній сцені, на сценах інших місцевостей країни і за кордоном. Важливу роль відіграли інші колективи, як Карансебеський хор «Червона калина», мішаний хор «Маргана» із села Марга Карашсеверінського повіту, або мішаний хор «Ронянські голоси» із села Верхня Рівна, що на Мараморощині. Особливої уваги було звернено мішаному хорові «Голос українців», який, завдяки наполегливій праці, здобув високого рівня у виконанні пісенного репертуару. Цінне виконання пісенного репертуару принесло колективу оцінення публіки, завдяки чому хор поточного року виступив чотири рази на мараморських сценах і двічі на буковинських сценах. Окремим розділом тих п'ятьох років діяльності хору – це пісенний дарунок ронянському хорові

«Ронянські голоси» з нагоди виповнення шестидесятиріччя своєї праці.

На конференції були проаналізовані й інші аспекти художньої діяльності. Було згадано питання маленьких музеїв, які повинні б знаходитися у кожній українській місцевості, де українці могли б зберігати різні предмети, які у цей час стали цінними тільки в музеях.

Українські вечорниці – це інша тема, яка зайняла важливе місце в аналізі художньої діяльності українських колективів. Тут було згадано, як недавно на сценах Корнуцилу і села Копашиль були організовані вечорниці, які колись для мешканців цих та інших сіл були важливим заняттям. Тут пригадалися не лише роботи, виконані на вечорницях, але й пісні, які колись грали важливу роль при роботі.

У згаданому звіті були виставлені й інші аспекти людського життя, людської роботи, заняття позитивних рис і негативні аспекти.

(Продовження на 7 стор.)

Іван ЛІБЕР

Іван КОВАЧ

ЕХ ВИ, МОЇ ПЕКЕЛЬНІ МУКИ!..

Коли мене, немов чужого,
колише вітер серед гаю,
іду до проблиску черствого,
повік розвихреного раю.

А там знаходжу своє «я» я,
і бачу, як ведуть гармати
у серце долі, й негероя
знаходить пам'ять, наче мати.

Знаходжу річ, немовби пісню
про те, що знов дійшлось до горя,
себе знаходжу, мовби ясну,
водицю, що не знала моря.

Себе знаходжу, бо від себе
усе веде до тих, що вічність
знаходять в синєвості неба,
неначе в слові потойбічнім.

Коли, коли? Коли без шуму
возникне парость мого зору?
Коли, коли, коли без суму
розквітне сонце свого двору?

Над мною чеше свої скроні
і той, і той, – коли й допоки? –
я їх тримаю на долоні,
немовби рідний свій неспокій.

Назвіть мене лиш тим, що й інші,
наприклад, деревом діброви,
назвіть мене ви навіть лишнім,
лиш не безоким, не безбровим!

Бо я знаходжу знову зброю
всю магму серця і планети,
і хочу вічність обеззброїть
від бомб та сховищ і тенетів.

Де стяг зникає, там радіє
той, хто вовік шукає кривду,
як в скелі смутку хтось ще діє,
то в світі вітер знайде й правду.

Він вийде у безмежні доли
І дасть про себе знати всьому,
зрадіє кров, розквітне поле
і гном перечитиме гному.

А світ відцвітне – все по-всьому,
бо він планету жде і мріє,
бо він себе, неначе втому,
ув оці всесвіту зігріє.

І так минається, що було,
бо з того, що було, є здача, –
скупа, як віра про небулі
раї й щасливі неудачі.

Я маю всесвіт в себе в зорі,
в печині маю сльози й радість,
що в тому звихреному борі
знайду і людство в добрій раді.

Ех ви, мої пекельні муки,
до вас іти, як до нестями,
тепер в мені гуляють звуки,
нестерпні, визнані боями.

Я їх од себе, мов собаку
(у вусі ж громом знов вдаряє),
відіб'ю і потойбік ляку
воскресну там, де рань зоряє.

Бо де горить, там точно гріє,
виходять звірі на ті зови,
що вітер зносить, а надію
згорта в пелени знов і знову.

І дати руку, кому знаси,
дать руку сонцеві! – а потім
знайти себе у тому краї,
де українство в гарній згоді.

І хто промовить всесвіт виром?
І хто його назве життями?
Я хочу жити миром-широм,
я хочу жити сном, не снами!

Я хочу бути плодом виру,
і ростом спомину про жахи,
я хочу бути словом ширу
про ніч і день, про вир і птахів.

Ми йдім, ідім, як йдуть солдати
в музей історії на спомин,
до світла йдім, коли гармати
гарчать лиш смертю з чорних комин!

День Державного Прапора та День Незалежності України

Згідно з Указом Президента України № 987/2004 «Про День Державного Прапора України», 23 серпня щорічно святкується День Державного Прапора України.

Згідно з Указом Глави Української держави П. Порошенка № 360/2015 «Про відзначення 24-ї річниці незалежності України», 24 серпня народ України та українці з усього світу відзначають День незалежності.

На честь Дня Державного Прапора України в Україні відбувається комплекс урочистих заходів, зокрема проведення офіційної церемонії підняття Державного Прапора України в місті Києві, обласних та районних центрах, інших населених пунктах України, за участю діячів науки та культури, представників міжнародних, громадських, релігійних організацій, політичних партій тощо.

«Під час церемонії підняття Державного прапора біля Київської міської державної адміністрації відбудеться вручення паспортів громадянина України 16-річним юнакам і дівчатам столиці, які досягли значних успіхів у навчанні, спорті та мистецтві» - йдеться у Розпорядженні КМДА від 19 серпня 2015 року.

Закордонні дипломатичні установи України відзначають День Державного Прапора України разом з представниками українських громад у відповідних країнах. Цього року в заходах Посольства України в Румунії беруть участь представники Союзу українців Румунії та інші співвітчизники.

Українська національна традиція символічного відображення світу формувалася упродовж кількох тисячоліть.

Використання жовтого та блакитного кольорів (з різними відтінками) на прапорах Київської Русі-України простежується від прийняття християнства у 988 році. Згодом ці два кольори набули значення державних.

У середині XVII століття, після приєднання Гетьманщини до Російської держави, набули поширення блакитні (сині) полотнища із золотими або жовтими зображеннями хрестів та інших знаків.

З часів Козаччини жовто-блакитне поєднання кольорів поступово почало домінувати на українських хоругвах, прапорах і клейнодах.

Після того, як перервалася традиція козацької символіки, тривалий час в Україні, яка перебувала у складі Російської імперії, порушувати питання про національні символи, як і про українську мову, суворо заборонялося.

Першу спробу створити жовто-блакитний прапор з двох горизонтальних смуг приблизно такої форми, як тепер, здійснила Головна Руська Рада (орган, що представляв національний рух українського населення Галичини), яка почала боротьбу за відродження української нації. У червні 1848 року на міській ратуші Львова вперше був піднятий жовто-блакитний прапор.

Поштовхом до поширення жовто-блакитної символіки стала Лютнева революція 1917 року в Росії.

22 березня 1918 року Центральна Рада прийняла Закон про Державний прапор республіки, затвердивши жовто-блакитний прапор символом Української Народної Республіки. 13

листопада 1918 року синьо-жовтий прапор став державним символом і Західно-Української Народної Республіки. Він був затверджений на Підкарпатській Русі, а в 1939 році - в Карпатській Україні.

У період 1917 - початку 1919 років синьо-жовтим прапором користувалися в Україні і більшовики.

Синьо-жовте поєднання кольорів остаточно оформилося як єдине національне на початку ХХ-го століття. Символами України в новітньому їх трактуванні є безхмарне небо як символ миру - синій колір і стиглі пшеничні ниви як символ достатку - жовтий колір.

24 серпня 1991 року відбулося проголошення Акту про незалежність України, і над будинком Верховної Ради було піднято синьо-жовтий прапор.

На сьогодні український синьо-жовтий прапор має велике, шляхетне і відповідальне патріотичне навантаження: він надихає українських патріотів-бійців за визволення східних частин Донецької та Луганської областей

Чесні й прозорі вибори, свобода слова й віросповідання, міжетнічна та міжконфесійна взаємоповага й толерантність, готовність до реформування суспільства у відповідності до європейських цінностей, боротьба з корупцією стали важливими демократичними надбаннями України. Це реалії, без яких сучасне покоління українців уже не уявляє свого існування.

На світовій арені Україна з самого початку виступає як миролюбна держава з чіткою орієнтацією на інтеграцію в Європейський Союз і тісне співробітництво з НАТО, держава, що сповідує демократичні цивілізаційні цінності, шанує принципи та норми міжнародного права й прагне до взаємовигідного співробітництва з усіма членами міжнародного співтовариства.

Сьогодні ми з приємністю констатуємо, що наші миролюбні плани щодо врегулювання ситуації на сході України щиро підтримуються абсолютною переважною частиною держав світу, в тому числі і сусідньою Румунією як країни-члена Європейського Союзу та НАТО.

Україна прагне подальшого зміцнення

України від проросійських сил та підтриманих Росією терористів на геройське протистояння противнику, про що свідчать чисельні щоденні повідомлення із зони антитерористичної операції.

Більш того, до українського Державного прапору з максимальною пошаною ставляться сьогодні в усіх країнах світу, насамперед в тих країнах, де проживає українська діаспора, в тому числі в Румунії.

24 серпня український народ та українці усього світу відзначають День Незалежності України. У цей день 1991 року Верховна Рада тодішньої Української Радянської Соціалістичної Республіки ухвалила Акт проголошення незалежності України.

Проголошення Незалежності увінчало багатовікову історію країни, у результаті чого постала сучасна Українська держава, боротьбу українців за право мати власну державу, вільно розвивати національну культуру, бути повноправним членом міжнародної спільноти.

Державна незалежність водночас принесла людям і особисті права та свободи, поклавши край радянській тоталітарній системі. Становлення нової суверенної України відбувалося паралельно з утвердженням демократії та розбудовою соціально орієнтованої ринкової економіки.

зв'язків із багатомільйонним світовим українством, яке завжди активно сприяло і сприяє тісній співпраці між своєю історичною Батьківщиною та країною проживання.

24 серпня цього року, у День Незалежності, відбудеться церемонія покладання квітів до пам'ятників першому Президенту України Михайлу Грушевському та поету Тарасу Шевченку, а також вшанування пам'яті героїв Небесної Сотні та загиблих учасників антитерористичної операції в Донецькій і Луганській областях.

Цього року на Майдані Незалежності та Хрещатику в Києві також пройде «Парад незалежності», творчі колективи візьмуть участь у святковому концерті на головній вулиці столиці.

Відзначаючи 24-у річницю Незалежності України, українці вірять, що подальше утвердження державного суверенітету й демократії, розбудова конкурентноспроможної ринкової економіки, активна участь у житті світового співтовариства, євроінтеграційні перспективи нашої держави – це надійна гарантія процвітання України та її майбутнього членства в сім'ї народів Об'єднаної Європи.

Іван АРДЕЛЯН

«Восени течуть дні, наче ріки...»

БРУНЬКИ ВІДВАГИ

Під аркадами
неба і хмар
гуляємо,
квіти збираємо,
не ховаємось ніколи
від хмурних днів,
що над бровами,
над серцями,
неначе мряка,
яка тисне на душу,
заковану на
молодих думках,
приклеєних на сторінках
мокрого паперу...

Гуляємо,
граємось із краплями дощу,
неначе з душею, –
вони протікають
між пальцями
на бруньки відваги...

ГАРМОНІЯ МРІЙ

Не слухаю нікого,
навіть
самого себе не слухаю, –
лише гармонію
мрій,

що лишилися
розкинутими
на дорогах моїх,
іноді необачних...

В КОЛІ ВОГНЮ НАПИСАНОГО СЛОВА

Подолані слова
падають безладно,
торкаючи тишу,
що тече мовчазню
в мою кров,
у мої думи
безперервно...

Враз,
темрява вечора
ковтнула думу мою,
й душа,
дивлячись у мої очі,
зникла,
неначе Місяць
серед ночі...

Збираю ідеї,
що палають в душі,
й гострі слова,
щоб рубали,
немов коса,
темноту ночі

й тишину серця...

Ранком
переходжу поріг,
що закритий мене
в колі вогню
написаного слова...

РІДНА МОВА

Рідна мова –
чарівні слова,
рідна мова –
корінь мого життя.
Моя мова
виросла,
мов дуб,
у серці мого села...

Рідну мову
навчився
від матері й батька.
Від бабусі й діда,
коли розмовляли
й співали,
щоб я не хвилювався,
а пробуджувався,
наче свіжа роса,
під променями сонця...

Моя мова –

це рушник,
що матір дала,
коли рушив у світ,
щоб не забути
свого джерела
й український свій рід...

ОСІННІ ДНІ

Восени
течуть дні,
наче ріки,
несуть тіні на плечах,
стають сірими
мов ті дощі,
що розмивають надії.
Деколи
стають холодними,
неначе сніжинки
без запаху, –
в них лише смак вогкий,
наче старість...

Коли сонце
підносить вуаль,
полонини
стають сріблестими,
як ті очі,
що іноді плачуть
й відроджуються
тоді, коли радіють...

Юрій ПАВЛІШ

РЕПОРТАЖНІ СОНЕТИ (Копашиль)

* * *

Чи день, чи ніч, я снами в Копашелі,
В моїм Банаті, в рідному селі,
Усякі недостатки й мозолі
Й батьківські скрізь розсіяні парцели.

У ньому і веселоці, й жалі,
Ним Ковачеві славляться новели,
І що ще час у спогадах простелить,
Бо мрії бути вдома не малі.

Йван Ковач, отаман в «Вільному слові»,
Василь Баршай в констанцькій передмові,
А я, Павліш, куди ня Бог поніс.

Для мене «Вільне слово» – «Новий вік»,
І з «Нашим голосом» мій вічний вік,
Та у мені я те, де жадно ріс.

* * *

Не знаю вже, якою нині Чуга
І Горондійка чи ще на ногах,
Куди нераз зі мною грався страх,
Який тепер все нескорима туга.

Минуле із дитинства ув очах,
Його ніде не скорює недуга,

А віра в Копашиль, мов зелень луга,
Несхитністю веде на спілий шлях.

В нім, знаю, Лібер – сторож слова й пісні,
Яким буває раз поразу й тісно,
Та доки церква й школа ще живуть.

То Гордийчук-Горчинський – мужня пара,
Будуть живими, мов пісням флюяра,
Й буде живою копашильська путь.

* * *

Є «Дідова черешня» в збірці «Хвилі».
Це все моє, а з ними – Копашиль,
Де я малим слова до слова шив.
Дитячості були і будуть милі.

Я ним, а дідом Крюка мною жив,
Й ніщо, ніщо у пам'яті не в пилі,
Бо Копашиль в мені у кожній жилі
Мов святості живий речитатив.

Чи день, чи ніч, я снами в Копашилі,
До нього пам'ять шлях зелений стелить,
Бо Копашиль – це зелень-гай-розмай.

Про Копашиль в мені щебетна мова,
Про Копашиль ведуть слова до слова
Два побратими – Ковач і Баршай.

КОНФЕРЕНЦІЯ ФІЛІЇ...

(Закінчення. Поч. на 5 стор.)

Після довгого аналізу діяльності української громади було зроблено висновок і оцінення праці, а за цим слідував момент, коли був вибраний голова і новий комітет для майбутніх чотирьох років.

КОМІТЕТ, ОБРАНИЙ НА КОНФЕРЕНЦІЇ 5-ого ВЕРЕСНЯ 2015 р.

1. Іван Лібер – голова; 2. Михайло Бобик – I-ий заступник; 3. Іван Попович – заступник; 4. Юра Тюх – член; 5. Дмитро Попович – член; 6. Даніел Басараба – член; 7. Марія Блаж – член; 8. Симона Свистак – член; 9. Всеволод Вершигора – член; 10. Іван Росоха – член; 11. Оля Мачан – член.

Кожний член комітету займатиметься питаннями, які йому призначені: культурної діяльності, молоді, жінок, навчального процесу, збереження і консервування матеріалів та звичаїв нашої громади.

Новий комітет СУР Карашсеверінської філії відрізняється від минулого тим, що вже більшість українців звертають всю (найвідповіднішу) увагу організації, маючи більше довір'я і надії на краще своє майбутнє. Із такими думками вийшли із Карансебеського засідання карашсеверінські сурівці, надіючись, що і З'їзд СУР, який відбудеться наприкінці жовтня місяця, принесе сурівцям багато надій та сподівань.

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЗАКОРДОННЕ УКРАЇНСТВО Й УКРАЇНА»

Від імені Союзу Українців Румунії і від мене особисто вітаю учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Закордонне українство й Україна: взаємодія на шляху утвердження незалежності».

Поздоровляю організаторів Конференції, членів Президії Української Всесвітньої Координаційної Ради, Голову Михайла Ратушного, заступника Голови, Голову Секретаріату УВКР Ольгу Кобець за їх зусилля, щоб надати умови її проведення тут, в Українським домі міста Києва.

Виступ з конкретними пропозиціями до Президента, Верховної Ради України та Уряду щодо поліпшення співпраці з діаспорою, а також нагородження переможців Першого Міжнародного конкурсу «Найкращий учитель української мови за кордоном» дипломами, пам'ятними нагородами та сувенірами від Уряду, УВКР та Народних депутатів України, - це головні події Української Всесвітньої Координаційної Ради.

А також з цієї нагоди я хочу повідомити аудиторію, що проект «Європа з Україною», який відбувся цього року, пройшов і в Румунії завдяки Союзу Українців Румунії, Голови Секретаріату Товариства зв'язків з українцями за межами України («Україна-Світ») п. Алли Євгенівної Кендзери. З Товариством «Україна-Світ» Союз Українців Румунії має спільний Протокол про співробітництво.

Разом ми провели низку агітаційно-пропагандистських заходів у рамках проїздки прикордонними країнами Європи, де проживає автохтонне українське населення, групи представників українських громадських організацій, митців та тележурналістів.

До Румунії приїздили учасники проекту на мікроавтобусі Волинської організації «Коло турбот» - водій Борис Боднар, пані Алла Кендзера, Людмила Клименко – режисер телекомпанії УТР, Андрій Демкін – телеоператор, Леся Горова – заслужений артист України і Володимир Гонський – заслужений діяч мистецтв України.

Під час зустрічей і концертів на території Румунії в містах Сігету Мармаціей, Бухареста й Тульчі були інформування аудиторії про внутрішньо-політичну ситуацію в Україні, героїчну боротьбу укра-

їнського народу проти російської агресії та була висловлена ідея підтримки України.

Союз Українців Румунії фінансував цю подію на території Румунії і сприяв для того, щоб зібрати деякі фінансові фонди, які були надані опісля українським воїнам в зоні АТО, про яку нам оповіла пані Алла Кендзера, і ми про це надрукували в нашій часописі «Вільне Слово».

Союз Українців Румунії і надалі буде підтримувати такі проекти на користь українського народу і сприяти для розвитку дружби між нашою державою Румунією та Україною.

До Президента України, Депутатів Верховної Ради та Прем'єр-міністра маю таке запитання:

«Чи відбувається дійсна війна на території України і доки вона триватиме?».

Слава Україні!
Героям Слава!

**Голова СУР
Степан БУЧУТА**

Духовна пісня єднає серця

14 -16 серпня 2015 року хор парафії св. Володимира Великого м. Винники разом зі своїм настоятелем о. Василем Петриком та Головою Всеукраїнського Братства святого апостола Андрія Первозванного Тарасом Дмитриком відвідали Румунію. Візит відбувся в рамках транскордонної співпраці на запрошення Союзу українців Румунії (відділення Сату-Маре, голова п. Павло Проданюк) та православної парафії с. Верхня Рівна (Rona de Sus, парох о. Юрій Альбічук), за сприяння примаря – голови міста Сату-Маре п. Койки Костела Дорела та префекта повіту Марамуреш п. Еудженіу Аврама.

У перший день візиту українська делегація відвідала місто Сату-Маре, оглянула Русинську церкву Сент Міклош (давня українська церква Святого Миколая), де сьогодні відбуваються греко-католицькі богослужіння виключно угорською мовою. Потім разом з члена-

ми Марамороського відділення СУР поклали вінок до пам'ятника Тарасові Шевченкові і проспівали «Заповіт» та низку творів Великого Кобзаря. Офіційна частина завершилася виконанням гімну України.

15 серпня – свято Успення Пресвятої Богородиці за новоюліанським календарем і храмовий празник румунського православного кафедрального собору міста Сату-Маре. Українська делегація відвідала празничне богослужіння, молячись за мир і спокій у нашій державі та в цілому світі.

(Продовження на 9 стор.)

**Тарас ДМИТРИК,
Львів, Україна**

Слава про опришка Пинтю зачаровує сучасників

Цими днями в українському селі Новоселиця, що на кордоні з Румунією, провели підняття каменя сили, що за легендою належить народному опришкові Пинті. На ці урочистості зібралось дуже багато народу з навколишніх сіл: Черна, Хижа, Королево. Було чимало і різних гостей, представників місцевих державних органів та політичних партій. З усієї України навіть запросили сюди найсильніших людей, щоб підняти цей камінь Пинті. Спільними зусиллями богатирі зуміли підняти цю природну родзинку. Та коли перевернули камінь, то побачили на звороті відбиток хреста. І це дуже здивувало присутніх. Настоятель місцевого православного храму освятив камінь, а присутні мали можливість попити води з Пинтевої криниці та посмакувати традиційними стравами, що притаманні цьому прикордонному регіону.

фільм про опришка Пинтю.

Неймовірної краси гори та первозданна Богом природа в цьому регіоні України зачаровує не лише митців, а й спортсменів, бо наступного літа вони мріють провести спортивні змагання з важкої атлетики у цих лісах. Для цього уже підписали угоду та знайшли спонсорів. Єдине, за що переживають голови місцевих громад, – дороги, які тут у дуже поганому стані.

– Тож, якщо буде відновлено роботу пропускного пункту спрощеного перетину кордону «Хижа – Тарна Маре», то за допомогою грантових європейських коштів цю проблему можна усунути, – стверджує голова повіту Сату Маре п. Андріан Штеф. Дану ідею підтримує і новопризначений голова Виноградівської держадміністрації п. Русанюк М.М.: „У відродженні місць, що пов’язані із

Хочеться відмітити, що останніми роками у Виноградівському та Хустському районах Закарпаття велике значення починається надавати літературним та історичним матеріалам, що пов’язані з цим героєм місцевого фольклору. А село Новоселиця, що знаходиться у підніжжі гори Фрасин, колись було тісно пов’язане з цією історичною особою. За народними переказами Пинтя в навколишніх лісах переховувався та закопував цінності, які викрадав від місцевої знаті. Найбільше причаровує любителів давнини те, що вони мріють віднайти заховані скарби. Тож символічне зображення хреста на піднятому камені ще раз говорить про те, що народна творчість зберігає в собі багато таємничого і цікавого для сучасників.

Деякі визначні українські культурні діячі планують навіть зняти

Пинтею, зацікавлені не лише українці, а й румуни та угорці, бо цей народний месник згадується у всіх фольклорах народів, які тут проживають“, – каже голова.

Гірське село Новоселиця має великі можливості на вирішення своїх соціальних проблем, якщо оновлене керівництво регіону буде приділяти належної уваги транскордонному співробітництву із сусідами.

Люба ГОРВАТ,
генеральний секретар СУР
Василь ІВАШКО,
сільський голова села Черна,
Виноградівський район, Україна

Духовна пісня...

(Закінчення. Поч. на 8 стор.)

У неділю 16 серпня в с. Верхня Рівна після Святої Літургії відбувся 5 Міжнародний фестиваль духовної пісні та молитви. Першим виступив місцевий хор «Ронянські голоси», далі винниківський хор із парафії св. Володимира. Серед учасників фестивалю слухачі тепло вітали також хор «Відимо» із Сянока (Польща), котрі виконали народні богородичні духовні пісні українською і польською мовами, також румунський церковний хор зі Солотвина (Україна), парафіяльний хор української Хрестовоздвиженської церкви міста Сігета та ін. Румунське телебачення вело відеозапис фестивалю для подальшої трансляції на всю територію Румунії, керівники делегацій дали короткі телевізійні інтерв’ю.

Учасники фестивалю продовжили спілкування за святочним обідом, що складався із традиційних страв марамороської кухні, і за трапезою лунали українські народні пісні з різних країв і регіонів, виконувані по черзі хорами з України, Румунії, Польщі. Таке братерське спілкування крок за кроком наближає нас до європейського дому, де вільні народи, об’єднані спільними християнськими традиціями, чекають на український народ.

Знайомиться гуцул з гуцулкою і питає:
– Кільки тобі років?
– Не скажу!
– Ну хоть першу букву...
– Ш.
– 16???
– Неє, штирнайціть...

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ ВІТАЄМО ВАС!

***

1. Віктора ГРИГОРЧУКА (1 вересня 1950 р.) – голову Яської філії СУР. Народився пан Григорчук на мальовничій Буковині в українському селі Негостина. Початкову школу закінчив у рідному селі, а ліцей в Сереті. Слідували роки вищої освіти – Бухарестський факультет - російсько-румунська мова, який закінчив 1973 р. Опісля слідувала праця перекладача в прикордонних військах м. Яси, де працював до виходу на пенсію в чині полковника. Пан Григорчук одружений на українці, має дочку стоматолога і внука. Як полковник-перекладач, брав участь в Договорі про міждержавний кордон між Румунією та Україною. Також в переговорах між Румунією та Україною про острів Зміїний, за що його нагороджено Президентом Румунії Т. Бесеску Орденом лицаря за військові заслуги. Бажаємо п. Віктору Григорчуку подальшої активної праці на ниві СУР. Вітаємо з 75-річчям!

***

2. Романа ПЕТРАШУКА (8 вересня 1968 р.) – редактора г. «Вільне слово» вже 14-ий рік, викладача українського відділення, докторанда Бухарестського університету, члена Комісії з питань освіти СУР. Народився Роман Петрашук в українській сім'ї учителів, випускників Серетської педагогічної школи в буковинському селі Балківці, випускника ліцею ім. Лацку Воде м. Серет, Чернівецького Педагогічного Інституту ім. Осипа Маковея, Україна, та Факультету іноземних мов Бухарестського університету.

***

3. Ірину МОЙСЕЙ (10 вересня 1971 р.) – головного редактора літературного журналу «Наш голос». Народилась Ірина Мойсей в Україні. Після закінчення Фізико-математичного факультету та одруження із студентом-українцем, вихідцем задунайських козаків Богданом Мойсеєм, випускником Дрогобицького факультету України, доля завела її в Румунію, про яку дотоді мало що і знала, де почала працювати при СУР в журналі «Наш голос», після чого скоро стала і його головним редактором.

Пише на дитячі теми вірші та оповідання. Багато сили і успіхів у праці!

Нагороджена Грамотами від УВКР «Україна-світ» за активну пропаганду української культури, поглиблення та розвиток зв'язків зі Світовим українством.

***

4. Миколу (Колю) КУРИЛЮКА (10 вересня 1947 р.) – викладача-пенсіонера, редактора румуномовного часопису «Săptămânal ucraïnean», але і активного дописувача до всіх часописів СУР. Був радником депутата Вікентія Николайчука в Серетському бюро. Він засновник і організатор Фестивалю «Співжиття» на Буковині. Микола Курилюк – уродженець буковинського с. Мала Марицейка, де закінчив I-IV кл., а V-VII кл. в с. Велика Марицея. Слідували роки ліцею в м. Сереті та трирічного Педагогічного Інституту в м. Сучава. Мало де можна знайти таку активну людину. Пише сам і інших заохочує писати до часописів СУР. Все своє життя присвятив пресі і вихованню учнів та розповсюдженню і викладанню української мови на Буковині. Працює в рідному селі бібліотекарем.

***

5. Миколу-Мирослава ПЕТРЕЦЬКОГО (16 вересня 1985 р.) – одного із засновників, ще студентом будучи з своєю сестрою і кількома марамороськими студентами, Клузької філії СУР, випускника Клузької Академії економічних наук, докторанда, члена Юридичної комісії СКУ. Народився Микола-Мирослав на Мараморощині в українському с. Верхня Рівна в сім'ї з глибоким українським корінням з діда-прадіда, що і привело його віддано і активно працювати зі всією родиною для розквіту своєї меншини – українців Румунії.

Після закінчення факультету записався на Мастерат в м. Бая Маре зі спеціальності – Адміністрація, Права та Статус Державного службовця, який закінчив навідмінно. Економічний директор СУР та відповідальний контролер по фінансовому запобіганню СУР. Активно працює на ниві українства Румунії, член хору «Ронянські голоси» і танцювального колективу «Соколи». Допишує до часопису СУР. Одружений на гарній, милій українці, викладачу україномовного ліцею ім. Т. Шевченка в Сігеті. Щастя Вам у всьому! Вітаємо з круглою датою – сповнення 30-ти років!

***

6. Ірину-Любу ГОРВАТ (17 вересня 1963 р.) – генерального секретаря СУР. Народилась п. Горват в с. Русково, Мараморощина, в українській сім'ї випускників Української Педагогічної школи м. Сігет, Мараморощина, — рушанки та банатського українця, школи, яка виховала і випустила в світ нелегкого післявоєнного періоду марамороську українську молодь, що з честю несла здобуті знання від своїх вірних викладачів, які зуміли всадити в серця своїх учнів ту любов, яку важко і по сьогодні перевершити.

В 1995 р. закінчила п. Люба Горват Історичний факультет Ужгородського Національного Університету, а 1999 р. отримала ступінь кандидата історичних наук. Тема докторської роботи: «Соціально-економічний, політичний і культурний розвиток українців Мараморощини (Румунія) 1918-1945 рр.». Між 1999-2000 рр. працювала асистентом кафедри історії України Ужгородського Національного університету м. Ужгород. З 2000 р. і по цей час працює головним науковим співробітником Повітового музею м. Сату Маре, а з цього року стала на посаду директора цього Повітового музею.

Крім науково-дослідної роботи, має ряд статей і книг, а також розробляє та приймає участь в європейських проектах.

Організатор конференції «Українсько-румунські відносини. Історія та сучасність», координатор збірника «Українсько-румунські відносини. Історія та сучасність». На Конференції Сатумарської Філії СУР була обрана на Голову цієї філії. Успіхів!

***

7. Мігаєлу ГУЦАН (23 вересня 1960 р.) – технічного секретаря Сучавської філії СУР, уродженцю Буковинського краю, яка активно і віддано працює в своєму секторі. Багато успіхів! Вітаємо з гарною датою – сповнення 55-ти років! Щастя! Успіхів!

***

8. Олександру-Любу ПУЮ (26 вересня 1964 р.) – технічного секретаря найбільшої організації СУР (зверх 35 тисяч українців) Марамороської філії СУР. Народилася Олександра-Люба (Леся), з дому Семенюків, в гарному українському селі Верхня Рівна, Мараморощина, в справжній українській сім'ї Марійки та Івана Семенюк, багаторічного директора Верхньорівнянської школи. Побажаймо п. Лесі багато успіхів в її праці!

***

9. Марію ОПРІШАН (29 вересня 1942 р.) – уродженцю українського села Верхня Рівна, що на Мараморощині. Випускницю Сігетського Українського педагогічного ліцею, яка згодом поступила на Клузький факультет – спеціальність Біологія. Викладача біології, довгі роки – заступник директора Верхньорівнянської восьмирічки, багато років – диригента хору «Ронянські голоси». Автора збірки для дітей – «Розкажу Вам казку-байку». Не одну генерацію виховала і пустила в люди!

НА МНОГІ І БЛАГІ ЛІТА!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПРОВІД СУР

Душевна пожива

УСІКНОВЕННЯ ГОЛОВИ СВЯТОГО ІОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ

Кожного року 11-ого числа місяця вересня всі християни українці православного віроісповідання за старим стилем зі строгим постом і молитвою відсвяткують Успіння чесної голови Святого Іоана Хрестителя.

В моїх словах цієї статті, крім знімки, яка зображає трагічну мученицьку смерть Святого Іоана Хрестителя, не буду описувати цю подію з життя святого, тим більше, що вона дуже поширено записана в Святому Письмі дуже точно, як все сталося, а маю на увазі розповісти всім про те, що, нарешті, я мала можливість зрозуміти про Святого Іоана Хрестителя, тому що Рождество Іоана Хрестителя святкують кожного року сьомого числа місяця липня.

Щоправда, він є признаний як останній пророк Старого Завіту є названий як «голос вопіючого в пустелі» (Мт.3,3), «пророк і більше як пророк» (Мт.11,9) названий «ангелом Божим» (Мт.11,10) і т.д.

Але ніхто не подомив би, а я ністілки, що Святий Іоан Хреститель був порівняний і названий самим Спасителем Ісуса Христа. В книзі Старого Завіту є записано пророком Малеахі такі слова: «Ось я посилаю вам Ілля пророка перед приходом дня Господнього, великого і страшного» (Малеахі, 3,23). На основі цих пророческих слів, я зрозуміла, що пророк Ілля, який жив біля вісімсот років в Старому Завіті до Рождества Ісуса Христа, про котрого ясно записано в книзі Царів, що він був піднятий колесницею, як на небо, в те місце, де лише Господь Бог знає. А цю честь Він заслужив від Бога тому, що дуже багато народу обернув від ідолопоклонства до правдивого живого Бога, а накінець цього світу він знову прийде на землю. Але, на превелику радість, з сторінок Святого Письма Нового Завіту, мала можливість зрозуміти ясно і правильно, про що іде мова. А саме: Проповідуючи народам своє слово Боже, Ісус Христос спогадав дещо і про Іоана Хрестителя і підкреслив, що «між народженими

від жінок не було нікого більше від нього».

А поміж іншими словами, Він сказав: «І коли хочете знати – він, тобто Іоан Хреститель є Ілля, що має прийти. Хто має вуха слухати, нехай слухає» (Мт.11,15-15). Це доказ того, що Ісус Христос Іоана Хрестителя називає пророком Іллею. З іншої нагоди, після того, як Ісус Христос преобразився на горі Теберській, самі святі Апостолами спитали Ісуса Христа:

(Закінчення на 12 стор.)

Симона ЛЕВА

«ГЕТЬМАН УКРАЇНИ ПИЛИП ОРЛИК: МОЛДОВСЬКІ ТА РУМУНСЬКІ ШЛЯХИ»

(Продовження з 15-16 н-ра 2015 р.)

Відомий історик В. Луців, з посиланням на шведські джерела, на наш погляд, найбільш детально описав останні дні життя І. Мазепи у Бендерах, свідком яких був П. Орлик: «Час від часу до нього завітав Карл на розмову. Король щодня виряджав до гетьмана посланця з новинами. Войнаровський мешкав разом з Мазепою і прислуговував йому. Орлик, котрий спершу був у Яссах, де влаштував козацьку канцелярію, незабаром вернувся до Варниці і часто просиджував біля гетьмана. Мазепа зробив його спадкоємцем своєї ідеї і звелів продовжувати розпочате діло. Наприкінці вересня стан здоров'я Мазепи став погіршуватися. Вислано гінця до Ясс по православного священника. Гетьман висповідався і забажав залагодити свої справи.

Він попросив Карла вислати йому якусь певну людину, і король негайно вірядив до гетьмана високого шведського комісара Г. Солдана, котрий знав слов'янські мови, і гетьман розпорядився своїми документами і майном. Спомини Г. Солдана про останні хвилини життя гетьмана Мазепи, захищені в стокгольмських архівах, є найповажнішим джерелом останніх хвилин гетьмана. Мазепа, уже тоді, на смертній постелі, прийняв Солдана із радістю, бо знав його як джентльмена у впорядкуванні всіх українських справ у штабі. Гетьман, утримуючи рівновагу духу, жартома порівняв свою долю із долею Овідія, котрий теж умирав у тих самих сторонах...». [Овідій Публій Назон (43 рік до н.е. – 18 рік н.е.) був римським поетом, який за свої протестні вірші був засланий імператором Августом до міста Томіса, нині румунська Констанца. [Овідій Публій Назон (43 рік до н.е. – 18 рік н.е.) був римським поетом, який за свої вірші був засланий імператором Августом до міста

Томіса, нині румунська Констанца. – Т. Р.]. (Фото 13).

За деякими фрагментарними даними, що дійшли до нас, в останні дні свого життя гетьман розпорядився знищити під наглядом П. Орлика ті свої документи, які, на його думку, у випадку їх потрапляння у небажані руки, могли б завдати непоправної шкоди його соратникам у боротьбі за незалежність України або закордонним колегам, з якими він підтримував тривалі та багатогранні контакти. У цьому контексті можна припустити, що була знищена і небезпечна частина листування І. Мазепи

з молдовськими та валаськими господарями, особливо зашифровані листи з К. Бринковяну, що дало б нам змогу відкинути можливість потрапляння відповідних документів до Стамбула після смерті українського гетьмана. У зв'язку з цим уявляється безпідставним твердження деяких румунських авторів про те, що П. Орлик нібито «передав туркам кореспонденцію Константина Бринковяну з Мазепою».

(Далі буде)

Теоділ РЕНДЮК,
доктор історичних наук (Україна)

Форум Української Молоді Діаспори – Одеса 2015

(Закінчення. Поч. на 3 стор.)

спорного молодіжного руху щодо просування правильної інформації, досягнення відомих діаспорян, і були представлені цікаві факти – перші кроки, вже зроблені молоддю діаспори в цьому напрямку.

Після обіду учасники поїхали до Одеського Національного академічного театру опери та балету, де відбулась церемонія відкриття Річних зборів та Конференції СКУМО і де виступили з промовами міністр Інформаційної Політики України Юрій Стець, заступник міністра молоді та спорту Сергій Митрофанський, голова міжфракційного депутатського об'єднання Верховної Ради України «Світове українство» Іван Крулько, голова Світового Конгресу Українських Молодіжних Організацій Мирослав Гочак та інші представники, депутати обласної та міської ради, і, звісно, талановиті артисти та митці Одеси.

Наступні дні були дуже насичені роботою по різних напрямках в рамках круглих столів, дискусіях та тематичних сесіях, таких, як: “Роль діаспори в залученні іноземних інвестицій та лобіюванні економічних інтересів” України, “Молодіжна політика в діаспорі та співпраця з державними органами України”, “Розвиток молодіжного руху за кордоном”, “Координація дій волонтерського руху України в наданні гуманітарної допомоги за підтримкою діаспори”. Також були відсутні звіти молодіжних організацій не тільки з Діаспори, а й з потенційних партнерів з України, патріотичні акції та флешмоби, екскурсії по місту.

Кінець нашої роботи у формі резолюції підкреслює важливу роль та ініціативу, яку несе СКУМО для світового українства, і це можна передати, згадавши декілька важливих пунктів цього документу: “Очікуємо

втілення можливості налагодження дієвої підтримки Україною мережі українських молодіжних організацій в світі – через від-

повідні органи державної влади, концепції, програми та гранти”, “З сумом спостерігаючи за судилищем над режисером Олегом Сенцовим, закликаємо активно продовжити у своїх країнах перебування усі можливі заходи щодо підтримки справи звільнення цього політв'язня, Надії Савченко та інших”, “Закликаємо підтримати ініціативи міжфракційного депутатського об'єднання Верховної Ради України «Світове українство» щодо консолідації української молоді діаспори та тісної співпраці з державними органами влади”, “... пріоритетним напрям-

ком діяльності СКУМО зробити надання гуманітарної допомоги українській армії та постраждалим внаслідок війни верствам населення”, “...консолідацією світового українства довкола загальноприйнятих програмних діаспорських позицій, - в тому числі збереження української ідентичності, використання таких можливостей, як неформальна освіта та взаємодія із громадським сектором України;”, “лобіювання України та її інтересів за кордоном”, “долучення до стимулювання української економічної революції”, “створення української медіа-платформи” та інші.

На завершення хочу подякувати учасникам та делегатам Форуму Української Молоді Діаспори за плідну та успішну роботу, яка була проведена. Також запрошую українську молодь Румунії бути більш активною та не байдужою до тих подій, які зараз відбуваються в Україні, приєднатись до наших зусиль, проектів та акцій для покращення ситуації та діяльності української молоді в Румунії і долучитись до малої, але ентузіасної команди Спільки Української Молоді Румунії.

Бажаю всім українським учням та студентам Румунії багато успіхів та натхнення в новому навчальному році та не забувати, що вони українці. Більше того, тепер ми маємо нагоду розвивати себе духовно й професійно, адже Спілька Української Молоді Румунії (СУМР) організовує проекти, або співпрацю з українськими молодіжними організаціями діаспори у всіх напрямках, через які є нагода пізнати багато цікавих людей, розширити коло знань та умінь через різні тренінги, які відбуваються не тільки в Україні, але й в інших країнах Європи. Якщо у вас є пропозиції щодо проектів, або хочете стати членом організаційної команди СУМР, пишіть нам на електронну адресу sumgomania@gmail.com.

Душевна пожива

УСІКНОВЕННЯ ГОЛОВИ СВЯТОГО ІОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ

(Закінчення. Поч. на 11 стор.)

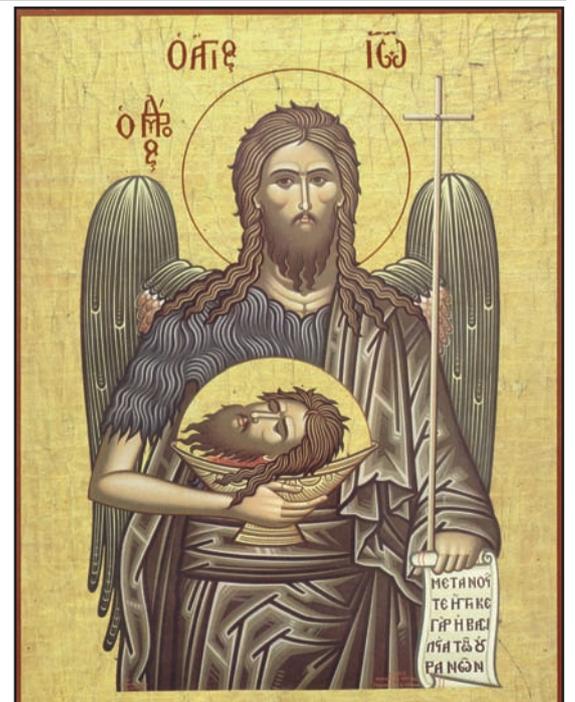
«**Ч**ому книжники кажуть, що пророк Ілля знову має прийти на землю? Тепер вже вдруге Ісус Христос мав нагоду дати ту ж саму відповідь такими словами: «Проте, кажу вам, що Ілля пророк вже прийшов, та вони його не пізнали, а вчинили з ним, що хотіли» (Мт.17,12). Тепер Ісус Христос мав на увазі спогадати, як погано книжники і вороги церкви Христової знущалися над святим пророком і як трагічно він скінчився. Так, нарешті, на підставі цих двох біблійних доказів, я мала можливість зрозуміти істинну правду, чому Ісус Христос називав і порівнював Іоана Хрестителя з пророком Іллею з Старого Завіту.

Так само і, мабуть, на тому ж самому рівні, як пише в Новому Завіті, був посланий, також Богом, Святий Іоан Хреститель, щоб підготувати дорогу Пришествія на світ, щоб народи вірили в Спасителя Ісуса Христа.

Видно, що пророк Ілля готував дорогу до правдивого живого Бога і жив у пустелі, а Іоан Хреститель готував дорогу для Ісуса Христа. А також, переважно у важких умовах, провадив своє життя в пустелі.

Він старався, навчав народи як слід, хотів, щоб сімейне життя існувало між людьми, як тому слід, але за всі добрі діла, які він для народу робив, Ірод цар засудив його на таку смерть, щоб у темниці усікновили мученицьким шляхом його життя за віру Христову.

Наші християни ніколи не можуть це забути, і кожного року день мученицької смерті Іоана Хрестителя всіма зустрічають, відзначаючи його зі строгим постом і молитвою від серця...

Дружини гетьманів України: забуті долі

(Продовження з попереднього числа)

В авангарді кортежу їхали музики і кілька сотен лейб-гвардії, слідом французька карета везла гетьманшу; за ними придворні пані й дівчата в багато прибраних повозках, серед них — Виговська; завершував поїзд гурт челяді, там були кондитер, пивничий і навіть кравець, - гетьманша дбала про своє вбрання.

Така пишність вразила городян; не важко було збагнути, що доступитись у “світлиці” гетьманші стане не легко, як перше, а коли допевнились, що під гетьманським дахом запанував незвичний етикет для суспільства, виникли нарікання та скарги. Згодом опозиція дорікала Виговському, між іншим, і тим, що він побрався із шляхтянкою, “котра не бажає добра Україні”.

Поступово гетьманська столиця змінилася до невпізнання: метушня зменшилася, гарнізон було скорочено, козацької старшини залишилось обмаль, стосунки з сусідніми державами урвались. Гетьманша майже не виїздила з Суботова. Сюди, поближче до гетьманші, перебралися кілька родин козацької старшини.

Звичайно, доньки Хмельницького відігравали провідну роль в цьому товаристві, насамперед Катерина Хмельницька, одружена з Данилом Виговським - братом гетьмана, жінка рішуча, іноді заступала місце гетьманші. Від батька Катерина перебрала винахідливість, уміння вести бесіду, вона краще за гетьманшу була знайома з людьми та звичаями. Щодо другої доньки Хмельницького - Олени Нечай, то вона почувалася чужою в цьому колі світської вишуканості, та й чоловік її, відсунутий на задній план, не мав політичної ваги і виконував лише накази гетьмана.

Село Суботів на Чигиринщині. На фото — Іллінська церква, будована в 1653-му році коштом гетьмана Богдана Хмельницького. Ранньобароковий храм мав очевидне оборонне значення. Двометрові стіни, вікна-бійниці, пристосовані навіть для гармат. Крім того, церква служила за родову усипальницю — першим тут ховають загиблого Тимоша Хмельницького, пізніше й самого гетьмана.

Іллінська церква

Отож у Суботіві панувала тиша, господиня займалася своїм жіночим гуртком. Пригощання вийшли з моди, гетьман майже не вживав міцних напоїв, ухилився від вечірок; якщо з Києва приїздив Юрій, то більшість часу віддавав молитвам у церкві й благочестивим роздумам. Він уникав товариства.

Порядки, які запанували в домі гетьмана, вплинули й на столицю Гетьманщини. Всі ці зміни не мали популярності, хоч і не були позбавлені користі: простий люд відчував і розумів, що народжується і пускає коріння новий устрій.

Як відомо з історії, Іван Виговський невдовзі був оголошений «зрадником» і мав разом з родиною назавжди покинути Україну. Одначе гетьман не скорився. Влітку рушив збройно за Дніпро, сподіваючись підкорити Лівобережну Україну, але не було йому щастя. Прихильників не придбав, а кількість супротивників зростала щоднини. Тому Виговський вернув до Чигирини, а братові своєму, Данилові, доручив протистояти ворогам.

(Далі буде)

Наша сучасниця

ПАНІ АННА ГАВРИЛЕЦЬ-МАРУЩАК

Народилася Анна у гарному гуцульському селі Вишавська Долина 10 червня 1955 року. Частину дитинства провела у рідному селі, де і закінчила I-IV класи українського відділення.

Її учителькою була тепер покійна Анна Вершигора.

Її сім'я переселилася жити до міста Сігету-Мармацієй, де вона закінчила 5-8 класи у школі Н-р 2.

Після закінчення восьмирічки продовжила навчання у педагогічному лицейі – відділення учителів, і закінчила його 1976 р.

Почала працювати у селі Бистрий – 1 рік, у Бичкові – 5 років, у Кричунові – 15 р., у Сігеті 14 років.

Всього стажу у неї – 39 років.

Одружилася вона 1977 року із українським хлопцем, який працював у Сігеті майстром на Мебельній фабриці Лісокомбінату.

У молодій сім'ї народилося двоє гарних дітей: дочка Аднана – 1978 р. народження. Вона закінчила лицей, а потім Північний університет у м. Бая Маре.

Тепер працює у місті Клужі в лицейі хореографії та драматургії викладачем румунської та французької мов. Вона – молода мама.

Син Вергілій народився 1982 р. Закінчив початкову школу, восьмирічку та лицей у місті Сігету-Мармацієй, а Факультет з туризму у місті Клужі – Університет ім. Бабеша-Бойоя.

Тепер працює стюардом у маленькій державці, що біля Дубаю – Катарі.

Під час свого вчителювання брала участь із її діточками-учнями в різних конкурсах, як: Конкурс релігійної пісні (причастної) – 3 роки підряд. Цей конкурс проводився у Сігетській церкві; Свято Великого Кобзаря – на запрошення пані виховательки Н. Греченюк з Вишавської Долини, кілька років підряд; Свято організоване в городчику «Прошай, садочку». Це свято проводилося щорічно. Конкурс «Регламент вуличного руху» – щорічно; Фестиваль колядок, який проводиться у місті Сігеті (для дошкільнят) – щорічно.

На освітянській ниві пані Анна Гаврилець-Марущак попрацювала 39 років.

Додам, що пані Анна була доброю учителькою, вихователькою та колегою.

1 серпня 2015 року вийшла на пенсію, на заслужений відпочинок.

Все ж таки, я можу сказати, що вона ще працює, бо є членом великого церковного хору, керівником якого є пані добродійка Маргарета Лаврюк.

Від душі бажаю пані Анні Марущак міцного здоров'я, радості

від душі та внуків, а ще багато-багато світлих, щасливих років прожити із своєю сім'єю.

Марія ЧУБІКА

◆ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ◆

20 ВЕРЕСНЯ – ДЕНЬ БАТЬКА

День Батька цього року припало на 20 вересня, тобто в третю неділю першого осіннього місяця (вересня). Започаткуванням цього свята завдячується старанням американки Додд з міста Спокан (штат Вашингтон), яка хотіла віддячити рідному батькові, після смерті матері, за його старанність та піклування ним дітьми.

Богом встановлено, що Батько є відповідальним за виховання, забезпечення родини всім необхідним, за її добробут, за її захист. Батько – це авторитет. Мати – це ніжність. Нерідко і для самої матері чоловік і батько їхніх дітей є опорою і підтримкою, гарантом добробуту в сім'ї. В ці нелегкі часи ВІЙНИ для українського народу, для української родини, де небезпека втратити свого рідного батька на кожному кроці, коли

діти перелякані зі сльозами на очах очікують повернення живими із фронту, із зони АТО, захищаючи рідну землю.

Тож, шановні мужчини, батьки, вітаємо вас з Днем

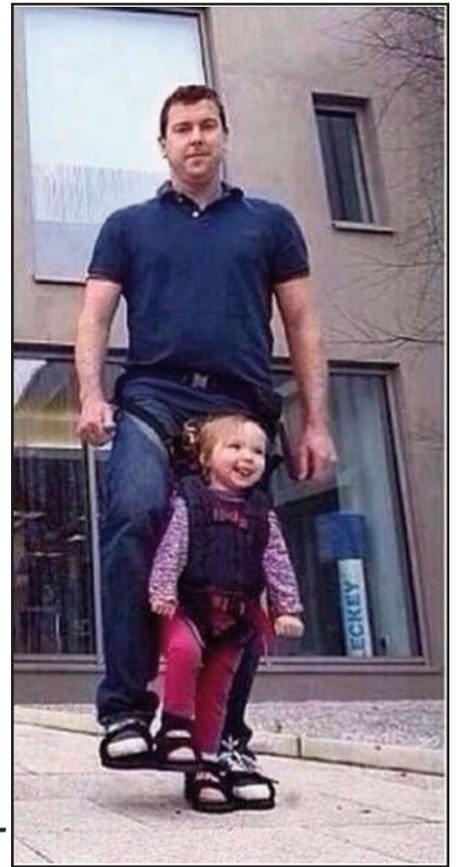

Батька! Бажаємо добра, радості від ваших наслідників!

День Батька вітають всі. Навіть і ті, які, так чи інакше, не мають батька. Він десь є, але не біля тебе – дитини, бо він, чи загинув, а чи ніхто про нього не знав і не знає. Хай і йому Бог віддячиться за моє і твоє народження!

Коли ми говоримо про Батька, тоді говоримо про нього з гордістю. Він завжди буде тут – з нами, дітьми! Він завжди буде серед нас, як серед рідних!

Хай щастить нашим батькам і на цьому, і на тому боці!.. (І.П.-К.)

Марія ЗАВАДІВСЬКА

ЗАЦВІЛИ ЛІЛЕЇ

У нас у городі зацвіли лелії –
З них усіх найкращу зірку для Марії,
Бо вона Пречиста, повна благодаті,
Матінка Ісуса, твоя й моя мати.

Вчителька:

— Який це час: я вмиваюсь, ти вмиваєшся, він вмивається?

Учень:

— Неділя.

***

— Оксано Дмитрівно, ви хотіли бачити моїх батьків? Я їх приніс, — сказав другокласник і поклав на стіл вчительці фотографії своїх батьків.

***

— Що ж це в тебе знову двійка з англійської?

— Вчителька сказала, що ми з нею розмовляємо різними мовами.

Чи знаєте ви, що...

Слово «осінь» походить від назви одного з найбільших богів давньоукраїнського пантеону, бог поліття й осені, щедрого врожаю й статків – Овсеня. Ще його називали АВСЕНЬ, ГОВСЕНЬ, ОКСЕНЬ, ОСІНЬ, УСЕНЬ.

Зображувався він у вигляді вершника на коні з плодами в руках та в мішку. Вшановували Овсеня по закінченню всіх осінніх польових робіт. Свято тривало до свята КОЛЯДИ.

«ЩЕ Є ПОРОХ
У ПОРОХІВНИЦЯХ...»

КВАДРАТ

(по горизонталі та вертикалі – на зразок)

1. СМАЧНА СТРАВА З КУРЯТИНИ
2. ВИГУК У ВІЙНІ
3. ІСТОРИЧНИЙ ПЕРСОНАЖ

	1	2	3
1			
2			
3			

Відповіді від читачів на запитання Квадрата – в наступному числі.
Склав Микола КУРИЛЮК

◆ С Т О Р І Н К А Д Л Я Д І Т Е Й ◆

ВІТАЄМО УЧНІВ, ВИКЛАДАЧІВ ТА БАТЬКІВ З НОВИМ НАВЧАЛЬНИМ РОКОМ!

Проминуло спекотне літо, закінчилися літні канікули і прийшов до нас вересень – місяць турбот для всіх батьків про підготовку та забезпечення всім необхідним для своїх синів та дочок до нового навчального 2015-2016 року.

14 вересня ц.р. відкрили ворота всі навчальні заклади Румунії. З великим нетерпінням і хвилюванням чекали вони першого дзвінка, знайомство з новими колегами, з учителями, з класом, привикали до уроків.

Це незабутній день для кожної дитини-першокласника та для їх батьків, які з радістю, але і з

хвилюванням та побоюванням, залишають своїх синів та дочок на «чужі руки».

Це день, коли їхні діти вирушають у дорогу життя! Якою вона буде?! Ким вони стануть?! Як все складеться?!

Нехай цей навчальний рік відкриє перед вами нові горизонти пізнання себе і світу.

В усі часи освічена людина користувалась повагою. Навчання – це скарб, це сила.

У цей день хочеться побажати першокласникам, та й всім нашим учням,

любити рідну мову, гордитися своїм походженням!..
Будьте найкращими! УСПІХІВ! (І.П.-К.)

Перший день в с. Пергівці

Фото М. Курилюк

Перший день в с. Верхня Рівна

Не забула про сестру

—Маринко, ти чого так швидко їси шоколад? Чи забула, що в тебе є сестра?

—Не забула. Тому й поспішаю.

Нумізмат

Питає синок тата:

—Тату, хто то є нумізмат?

—То такий чоловік, що збирає монети.

Другого дня їде синок з татом трамваєм і бачить, як кондуктор бере гроші за білети.

—О! Тату, бачиш, це — нумізмат?

Три не ділиться на два

— Ти, Петре, сам горіхи поїв чи поділився з сестричкою?

— А три не ділиться на два.

Мовний ребус

— Як на твою думку, — питає вчителька, — слово «штани» — в однині чи в множині?

— Я так думаю, що верхня частина у них однина, а нижня — множина.

НАША ЗУСТРІЧ – 55 років від закінчення Українського ліцею імені Тараса Шевченка в Сігеті

Напередодні нового навчального року, 12 вересня 2015-ого року, ми, випускники 1960-ого року Українського ліцею імені Тараса Шевченка, з великим хвилюванням зустрілися в рідному шкільному місті Сігеті, щоб відзначити 55-ту річницю від закінчення школи. Всіх нас було 32 випускників, хлопців і дівчат – гарних, молодих, деякі з нас були навіть неповнолітніми. Кожен з нас пішов своєю дорогою, вибрав галузь, в якій мріяв працювати. Майже всі поступили в різні учбові заклади: в університети – 8 учнів (Гаврило Бондя, Іван Корнищан, Василь Лазарчук 1, Василь Лазарчук 2, Федір Собко, Василь Фіріщак, Мотря Оленчук), на політехніку (Василь Мародій, Іван Дубович, Михайло Штець), в залізничний технікум (Іван Шорбан), в консерваторію (Юрій Паращинець), в Агрономічний інститут – ветеринарний факультет (Михайло Дикун), в дво-і трирічні педінститути (Марія Ковач, Марія Сава, Іван Попович, Анна Боднарюк, Сільвія Попович), на теологію (Василь Попович), в медичний технікум (Василина Баршай і Анна Шкрюба).

Наші професори були високоосвіченими людьми, працювали з нами совісно, вони не тільки викладали (кожний) свою спеціальність, але і виховували нас, робили все можливе, щоб направити нас на правильну дорогу. Всі ми вдячні їм за все, низький наш поклін за їх труд. Більшість з них відійшли у вічність. Для них і наших покійних колег радник Українського Вікаріату Микола Лаврюк, доктор теологічних наук, парох Української православної церкви в Сігеті, відслужив парастас, який всіх зворушив до сліз.

На зустрічі, на жаль, нас було досить мало – семеро: Марія Ковач-Мирон, Іван Шорбан з дружиною, Іван Корнищан, Федір Собко, Василь Лазарчук, Мотря Оленчук-Крамар, навіть менше, ніж на святкуванні 50-річчя.

Сумно нам, що 11 з-між наших колег немає вже між нами і багато професорів. Царство їм небесне!

Живе нас 21, а зустрілась тільки третина, бо одна колега, Мотря Бучко, живе в Канаді, інша колега, Анна Шкрюба – в Сполучених Штатах Америки, інші, через об'єктивні причини, не змогли приїхати.

З наших професорів живуть троє: пані Елеонора Павловна Добронравова – професор російської мови, пан Іван

Боднарюк – професор соціальних наук і пан Михайло Крамар – професор, доктор психологічних наук, який був на зустрічі як наш керівник.

При святковому столі ми згадували шкільні роки, щасливе дитинство, хоч тоді, як всюди, і в нас, були труднощі і нестатки. Ми цьому не приділяли уваги, а старалися засвоювати знання, які ми здобували в класі на уроках, бо в ті уже далекі часи не було апаратів радіо, ні телевізорів, ні комп'ютерів. Ми раділи, коли прослухували платівки з класичною, чи народною музикою, або ішли всі разом в кіно, щоб побачити доступний для учнів кінофільм. А роки минали, проходили і настав для нас останній дзвінок, серенади та кінцевий, випускний іспит-матура (бакалавреат).

Прийшов і час попрощатися з школою, не будь-якою, а рідною для нас українською школою, де вчилися разом не тільки діти з Мараморощини, але і з Банату, з Добруджі та Буковини. Для нас професор Денис Онищук написав вірш і додав мелодію, охопивши всю шкільну дійсність тих років:

*Чи з Банату, з Буковини,
З Мармороської долини,
Із Добруджанських степів;
Ми зійшлися тут у школі,
Щоб учитися поволі, –
Яка радість для батьків!*

Пісня нашої старшої товаришки Джети Джінджіров стала прощальною піснею і слідує чим покоління випускників:

*Прощай, дорога моя школо,
Прощайте, любимі друзі!
Не знаю чи вернусь я знову
В зелені сігетські краї.*

І ось, на цей раз жменька випускників нашого класу вернулась сюди, до Сігету. Хоч нас небагато, але ми відчуваємо сильне почуття любові до нашої школи, до наших товаришів і професорів. Ми сподіваємося (надія померає останньою), що нам ще пощастить зустрітись, а цей святковий день ніколи не забудемо: він є і буде нашим щасливим і радісним днем повернення в наше безтурботне шкільне дитинство.

Фото і текст:

Мотря ОЛЕНЧУК-КРАМАР

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ: Головний редактор – Іван КОВАЧ;

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ,

Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988

Adresa redacției: Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,
Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com

**Наклад фінансований
Союзом українців Румунії**

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, непорушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.